

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrletna . . . „ 0.75
Posam. štev. „ 0.10

Štev. 12. V LJUBLJANI, dne 19. februarja 1909. Leto IV.

V torek dne 2. marca k javnemu predavanju v veliko dvorano »Uniona«! »Slovenska krščansko socialna zveza v Ljubljani« je pričela prirejati javna predavanja v veliki »Unionovi« dvorani. Prvo predavanje dr. Grudnovo »Francozi na Slovenskem« je obiskalo 3000 oseb. Prihodnje javno predavanje v veliki dvorani »Uniona« se vrši v torek dne 2. marca točno ob pol osmi uri zvečer, na kar opozarjamo že sedaj vse somišljenike in somišljenice v Ljubljani in bližnji okolici. Predaval bo tajnik Slov. Ljudske Stranke dr. V. Rožič o Bosni in Hercegovini, ki je ravno sedaj predmet avstrijsko-srbskega spora. Skioptične slike bodo kazale najvažnejše točke, na katerih se bodo morda razvili v kratkem velezanimivi dogodki. Vstop je za vsakega prost. Vsak čitatelj »Naše Moči« naj pohiti na to javno predavanje. Agitirajte za obilno udeležo tudi med svojimi znanji!

Žensko socialno vprašanje.

Kakor so nezdrave razmere za posle na deželi, ravno tako in še bolj so nezdrave po mestih. Vzemimo si na primer ljubljanske služkinje, ki morajo delati dan za dnem od 12 do 15 ur na dan, in to brez razločka letnih časov, poleti kakor pozimi. Če pomislimo, kako naporno delo imajo sobarice, ko morajo dostikrat celo težke preproge iz drugega ali tretjega nadstropja nositi na dvorišče stepat, to delo je za

moške postreščke, kakor je v Zagrebu že vpljano. Ali na primer svetljenje sob, pri katerem dobi marsikatera šibka sobarica dolgotrajno bolezen, a premetene gospe jih znajo dobro pogovoriti, češ: saj zdravniki pravijo, da je to dobro, da se telo ukrepi in živci bolj močni postanejo. Prosim, naj blagovole blagorodne gospe odgovoriti, čemu si same svoje telo po telovadnicah in kopališčih vtrjajo, ko je doma tako lepa in cena priložnost. Zdaj pa še ko so perice nekoliko dražje postale, seveda mora še perilo doma ostati, da le ni mogoče se malo odahnuti, in če se to zgodi, je hitro opomin tu: »Ali že zopet stojiš? Ali nimaš nič dela?« itd. In mnogokrat je za praze nič robantanje. Da bi vsaj k temu bila še zadostna in povoljna hrana; a prepogosto se sliši, da posel vedno preveč sné in premalo dela.

Koliko zboljšanja je tu potreba, a me smo preslabe, da bi si mogle same kaj zboljšati, me potrebujemo postavnega varstva. Zatorej drage mi tovarišice, vse v organizacijo, z združenimi močmi bomo mogle kaj doseči. Tu imamo »zavod sv. Marte«, ki je združen z S. K. S. Z. Pa to še ni vse, želeti bi bilo, da bi se osnoval en odsek posebej za služkinje, kjer bi se njih socialno vprašanje razmotrivalo, na katerih shodih bi se stavile resolucije, ki bi se potem izročile našim gg. poslancem, ki bi jih potem obdelane predložili državnim zbornici. Tudi vam priporočam: naročajte si list »Naša Moč«, podpirajte ga gmotno in tudi z vašimi dopisi, da se tako nekoliko spoznajo naše težnje, in tako tudi ena drugo podpiramo. Vsaj upam, da nam bo slavno uredništvo dovolilo en prostorček v svojem cenjenem listu, da se bomo mogle tudi me kaj pogovoriti, podučiti in okrepiti, da bi mogle tako skupno nastopati proti našim zatiralcem. Služkinja Radoslava.

× × ×

Kakor so gnili poselski redi na deželi in v glavnem mestu Kranjske, istotaki, če ne še slabši so v Trstu. Tu pride še slabi čas na vrsto. Slabi čas, to je poletje. Vsa boljša gospoda gre v poletnih mesecih na počitnice. Res, da je nekaj taci, ki poleg mesečne plače plačajo služkinji tudi hrano, a vsi niso taki. Ko pride spomlad, je dekle na cesti, če ima kam domov, je

že še dobro, in tudi če je doma, gledajo domači, da kaj dobijo in tako grede še tisti krajcarji, kar si jih je prej prihranila. Tako mora čakati jeseni, ko se gospoda zopet vrne. Tudi tu bi postava morala poseči vmes. Zakaj postavljajo ubogega človeka kar tako na cesto, da sami laglje bolj v razkošju žive. Uboga služkinja mora mnogokrat trpeti pomanjkanje radi gosposke nenasitnosti, razkošja ali tudi radi njih lakomnosti. Ni še dolgo, ko sem imela priložnost govoriti z neko služkinjo, ki je prišla iz Prage (opominim, da ravno najslabejše obitelji iščejo služkinje v tujini, ker te si navadno ne vedo kam pomagati, in tako lahko ž njimi delajo kar hočejo); pravila je, da mora vsako jutro vstati ob štirih, cel dan mora zelo pridno delati in pred najstjo uro zvečer ne more k počitku; na vprašanje, koliko ima plače, mi je odgovorila: 20 kron na mesec in 4 krone za večerjo. Torej uboga dekle, če dela dan za dnem po 19 ur na dan, potem pa za večerjo niti 14 vinarjev ne dobi, dočim pol litra mleka stane 16 vinarjev, s čim naj se potem nasiti? Rekla mi je, da si le malo kruha kupi. Pristaviti moram, da ni pri nobeni ubožni obitelji, temveč pri nekem zdravniku, ki je brez otrok in ima stanovanje z več sobami, za katerega plačuje skoro do 2000 kron. Neka druga zopet, ki je pri milijonarjih in imajo pet čisto novih lepih hiš, ena poleg druge; služkinje morajo pa stradati; pravijo, da je od nedelje do nedelje vsak dan krompir. No, to bi še bilo, saj to je kranjska »košta«, da bi le bil vsak dan sproti kuhan. Po deželi dajo navadno ostanke psom ali onim, ki v hlevu krulijo, tu jih pa za posle pogrevajo, ravno primerno za železni krč. Koliko jih je zopet, ki jim plačo odtrgujejo in drugače krivico delajo, kar bomo še pozneje slišali.

Zatorej dekleta, drage mi Slovenke, proč s tihimi tožbami, proč z zahrbtnim godrnjanjem, s tem ni nič pomagano, le nevolja je še večja; skup vse v organizacijo v slovensko krščansko-socialno zvezo, da se tam združimo, če mogoče v lastnem odseku, podpirajte in čitajte list »Naša Moč«, da se navzamemo vse enega duha in delamo za naš blagor kakor ena sama. Vse za eno, ena za vse! Radoslava.

Spoštuj starše!

Izvirna povest.

(Dalje.)

Ob deseti uri je prišel zdravnik. Zelo ga je razveselilo, da se je bolni ženi zboljšalo, pa vendar se je bilo še batj, da se je mrzlica zopet ne loti; toraj je svetoval, da naj se bolnici dobra hrana predlaga in da naj se jej prav skrbno streže. Zakaj le pri skrbni postrežbi in pri dobri hrani bo okrevala vsaj toliko, da bo zamogla domača dela opravljati.

Tako sta živila nesrečnika dan za dnevom v skrbeh in težavah, vendar sta bila v njuni nesreči in revščini mnogo bolj srečna in vesela, nego marsikedo, kateri v bogastvu in obilici živj, pri vsem tem pa vendar nikoli prav vesel in zadovoljen ni. Najboljše hladilo za pekoče rane, najslabšo tolažbo za raznovrstne skrbi zajemala je mati v goreči, velikodušni ljubezni do svojega edinega sinu; sin je pa v ljubezni do mile matere dobival moč in pogum, težave zmagovali, kajti pri vseh mukah in skrbeh mislil je vedno na brezštevilne bolečine in težave drage matere, katere je ona že od njegovega rojstva radi njega prestati morala.

Slovenski pregovor pravi: Človek sklepa, Bog pa sklene! Ravno tako se je tudi tej družini godilo. Nebeški Oče hotel ju je še huje skušati, zatorej jima je naložil še težji križ, zakaj kogar Bog ljubi, tega tudi tepe!

Nekega dne pride Leopold domov in pove materi s solznimi očmi, da je njegov gospod, od mrtvouda zadet, nenadoma umrl. »Zgubljeni smo, ljuba mati! Kedo mi bo dal sedaj kaj za služka, glada moramo poginiti.« Akoravno je bila ta novica za bolno vdovo jako grenka, je vendar trdno v Boga zaupala in nesrečnega sina tolažila.

Črez nekaj dni misli si Leopold druge službe poiskati, vprašuje in prosi pri vseh znanih odvetnikih, pa ves njegov trud bil je zaman. Ni dobil gospoda, ki bi bil pokojnemu enak, medli in slabo opravljeni mladenič ni nikomur ugajal, povsod so ga s prijaznim obetanhjem odpravili. Le pri nekem kupčevalcu dobil je nekaj dela, izdeloval mu je kupčijske račune, pa dobil je le malo plačila. Mati je potrebovala zdrave in tečne hrane, potrebovala je zdravil, pa vsega tega je primanjkovalo, zakaj kjer ni denarja, obilnosti ne išči. Dobrodušni zdravnik je rad pomagal po svoji moči, pa kakor rečeno, njemu se je samemu slabo godilo. Leopold je

plakal in tarnal, prosil Boga za pomoč, iskal si zaslužka, pa ni ga bilo človeka, kateri bi mu bil pomagal. Vsaj ni potreboval pomoči toliko zase, marveč za svojo bonlo mater. Slednja ga je sicer tolažila z resnicami svete vere, mnogokrat mu je djala: »Dragi sin, zaupaj v Boga, on nam bo gotovo pomagal, zakaj kedar je stiska največja, takrat je božja pomoč najbližja!«

II.

Šest tednov po teh dogodkih se pripelje neki prijazni pomladanski dan, prav lep voz po tržaški cesti v mesto. V vozu sta sedela dva čedno opravljena možaka; eden izmed njiju bil je že sivolas, drugi je bil videti mlajši. Bila sta prav trdne in krepke postave, govorila sta domači jezik, sploh se jima je na prvi vid poznalo da sta Kranjca.

Spoznal je pa tudi lahko vsakdo, da je starejši, gospod, mlajši pa služabnik. Akoravno sta se prav prijateljsko pomenjkovala, vendar se je mlajši proti drugemu nekako spoštljivo obnašal. Bil je ta gospod rojen Ljubljančan z imenom Janez Trank in njegov sluga Miha.

(Dalje prih.)

Nova vlada.

Ministrski predsednik baron Binert si ni posebno ubijal glave, kako da sestavi novo ministrstvo. Nemški minister Schreiner je človek, ima znanec in prijateljev v izobilju in zato je bilo Binertu lahko dobiti potrebnih oseb za ministre. Seveda, kako je ministrstvo, ki zadovoljuje Schreinerja, si lahko mislimo. Slovani to ministrstvo po pravici imenujemo »predpustno«, ker se brez dvojbe v resnem času ne bode moglo vzdržati.

Sicer je navada, da se v ustavnih državah sestavlja vlada iz parlamentarcev, ki imajo zaupanje večine zbornice in ki jamčijo, da vlada jo ustavno. Pri nas v ljubi Avstriji, je to nekoliko drugače. Stari ponemčevalni način vladanja, je vstvaril v državi razmere, s katerimi ni nihče zadovoljen. Nemcem se vzbujajo čimdalje večje poželjenje, da ponemčujejo kolikor mogoče slovanske zemlje. V Slovanih pa se je vzbudila čimdalje močnejša narodna zavest in prepričanje, da brez njih ni Avstrije. Vsled tega ne puste Nemcem gospodovati v svojih zemljah. V tem obstoji narodni prepir, ki zavira skoro vsako socialno delo v državi.

Baron Binert je kot uradnik brezdvoybe pristaš ponemčevalne birokracije. Zato se mu tudi ni zdelo potrebno, da se resno razgovori s parlamentarnimi strankami in vpliva nanje, v smislu enakopravnosti Slovanov. Veliko bolj zložno je bilo nikogar nič vprašati in poklicati v ministrstvo ljudi, kakršne so nasvetovali Schreiner in tovariši. Kako se je gledalo na enakopravnost, se zrcali v tem, da je v sedanjem kabinetu devet izrečno narodnih Nemcev in le štirje Slovani, med katerimi ni nikogar, ki bi se o narodnostni stvari mogel merititi z najponižnejšim Nemcem.

Da tako ministrstvo ne more zbuditi slovanskega zaupanja je jasno in to tembolj, ker hoče veljati kot močna roka, katera bi tudi poklicala v življenje § 14. in ž njim absolutno vladanje, seveda v prilog Nemcem.

§ 14. naše ustave je tudi grozna ovira parlamentarizma. Vsled določbe tega paragrafa je državni zbor obsojen v samozatajevanje, sicer visi nad njim obsodba zaključenja. Stranke, ki hočejo, da se vlada s parlamentom, morajo služiti tudi neljubim vladam in glasovati za protivne zadeve. Slaba stran našega parlamenta pa krepki birokratizem, ki od časa do časa vskipeva v svoji mogočnosti, in pomjvalno zasmehuje gleda na ljudsko zastopstvo.

V takem položaju imamo posebno delavci malo pričakovati od »zgoraj«. Vse na kar se moramo zanašati je naša lastna moč, ki se osredotočuje v organizaciji. Skrbimo za to, da bode ta sila zbrana v kršč. soc. taboru. Dolžnost izvrševalnega odbora slovenskega kršč. socialnega delavstva je, da še bolj, kakor dozdaj dela na probujo in tesno spojitve slovensko krščansko socialnega delavstva.

Na tisoče in tisoče slovenskih delavcev in tudi delavk čaka, da se mu reže krščan. socialni kruh. A ker ga ni, ki bi jim ga nudil, pa se topo in obupno vržejo rdeči mednarodni organizaciji v roke. Priznamo, dela se, a ne dela se načrtoma, po zistemu. Preveč govorjenja marsikje, premalo sistematične praktične organizacije od delavca do delavca, od delavke do delavke. Za izobrazbo se v naši krščansko socialni delavski organizaciji stori veliko, dasi izobrazbe ni nikdar preveč. Premalo se pa stori za tisto malo, vztrajno, požrtvovalno, mučno delo, da se vsak naš somišljenik, vsaka naša somišljenica ne le pouči teoretično o naših načelih in o pomenu organizacije, marveč da se tudi vspodbudi in navduši za praktično razširjanje krščansko socialne delavske organizacije. To se mora izpremeniti. V ta namen pa ne zadostuje, da delajo le nekateri, marveč prav vsi, ki jim je pri srcu, da ne zamre med slovenskim krščansko socialnim delavstvom krščansko socialna delavska zavest, ki povsod drugod napreduje in sijajno napreduje, med tem ko se pri nas o posebnem napredku ne more govoriti, ker se zanemarja podrobno delo, ne sicer povsod, a marsikje!

Z veseljem pa priznamo, da se s takim veseljem posvečajo osobito mlajše inteligentne delovne moči org. kršč. socialnega delavstva. Imena dr. Benkoviča, dež. odbornika profesorja Jarca, dež. odbornika dr. Pegana, deželnega poslanca dr. Zajca, Frana Trsoglava in Ivana Podlesnika, večkrat zadenemo poleg veteranov govornikov kršč. soc. delavske organizacije. Tudi med delavstvom samim imamo že krepak inteligentni delavski naraščaj, ki se ne boji tudi nastopa.

Vse to nam dokazuje, da imamo dovolj moči in tudi sil, da se lahko v kratkem času izvede popolna sistematično izpeljana podrobna organizacija krščansko socialnega delavstva.

Tobačno delavstvo.

KRŠČANSKO SOCIALNO TOBAČNO DELAVSTVO LJUBLJANSKO!

Te dni boste zopet volili svoje zastopnike in zastopnice v bolniški odbor. Važnost volitve vam je znana.

Krščansko socialne tobačne delavke in delavci morate ob teh volitvah izpolniti svojo dolžnost v polni meri. Skrbeti morate, da dobe kandidatke naše krščansko socialne tobačne delavske organizacije ogromno število glasov, ker le tako jim bo mogoče, da bodo uspešno zastopali Vaše koristi.

Vsak naš član, vsaka naša članica naj zato v polni meri izpolni svojo dolžnost. Ni dovolj, da voliš kandidata naše organizacije. Storit moraš več in moraš agitirati med onimi svojimi tovarišicami in tovariši, ki jim morebiti važnost volitev ni znana, da volijo z nami.

Takoj pričeti z agitacijo v najširšem smislu za volitev v bolniški odbor! Vsako priliko porabiti za agitacijo, je sveta dolžnost in skrb vsake naše somišljenice, vsakega našega somišljenika!

VERBIČ IVAN,
SAVENZ JOSIP,
BUČAR FRANC II.,
KOPRIVC HELENA,
ROJC MARIJA,
JUVANC FRANČIŠKA,

zapišite ali pa prilepite na volivne listke, ko jih dobite v roke, da volite tiste svoje somišljenice in somišljenike v bolniški odbor, ki vam jih priporočata odbora naše krščansko socialne delavske organizacije. Gre se, da pokažemo socialnim demokratom svojo moč in zato mora prav vsak naš somišljenik, vsaka naša somišljenica storiti svojo dolžnost. Ni dovolj, da voliš prav, tvoja sveta strankarska dolžnost ti nalaga, da agitiraš za to, da volijo tudi tvoje sodelavke, tvoji sodelavci prav. Navdušeno v volivni boj za krščansko socialne delavske kandidatke in kandidate. V slogi je moč!

Zaupni shod krščansko socialnega tobačnega delavstva.

Dne 17. t. m. se je prvič vršil zaupni sestanek zaupnikov in zaupnic krščansko socialnega tobačnega delavstva na zahtevo delavk samih, da se razgovori predvsem o razširjenju »Naše Moči« in pa o drugih važnih zadevah, ki se tičejo delavstva. Sestanek je bil nad vse dobro obiskan po zaupnikih in zaupnicah tobačnega krščansko socialnega delavstva. Obiskali so sestanek med drugimi drž. in dež. poslanec dr. Krek, dež. odbornik dr. V. Pegan, državni poslanec Jožef Gostinčar, zbornični svetnik Ivan Kregar, zastopnik »Z. T. O.« Frančišek Terseglav. Moškerc govori o namenu sestanka.

Drž. poslanec dr. Krek govori o prihodnjih volitvah v bolniški odbor, kjer mora vsak in vsaka storiti svojo dolžnost. Upam, da bo v prihodnje vodstvo objektivno. Priporočal je tesno združitev delavstva in edini slovenski k. s. delavski list »Naša Moč«. Zavrnil je tudi znane social - demokratske laži o starostnem zavarovanju. Priporočal je še, da vsak pazno prečita uvodni članek v 37. številki »Slovenca« od 16. t. m., da bo spoznal kako dela socialna demokracija.

K besedi se oglasi deželni poslanec dr. Zajc, ki izvaja: Že zadnjič sem omenjal nekatere stvari, ki so važne za tobačno delavstvo, ter vam priporočal, da se zanimljete zanje po svojih družtvih. Ker je danes vas tu zbranih lepo število, naj omenim še danes nove odredbe generalne direkcije. To je odredba v varstvo mater, ki je vam že znana. Nekateri so si prillašali, kakor čujem, posebne zasluge za to odredbo. To ni resnično, ker je generalna direkcija, kakor dobro vem, sama od sebe izdala to odločbo. Ta je sama na sebi dobra in plemenita in potrebna. Vendar pa taka, kakoršna je, ne odgovarja potrebam. Vsaka delavska mati je brez izjeme ravno ob času poroda potrebna posebnega varstva. O tem ni dvoma. Ali taka skrb bi morala biti splošna. Splošnost in enakost je princip, katerega se je držati, kedar napravljamo socialne reforme. Zato bo dolžnost naših poslancev, da se potegnejo z vso silo za to, da se ta odredba popravi tako, da bo vsaka mati dobila po štirih tednih še štiritedenski dopust, ki naj bo plačan. To bo pravilno in dobro, financijelno bo pa za tovarno prav malo razločka. Govornik priporoča organizacije, ker le močna organizacija more ustanoviti delavstvu ugodne razmere in odredbe delavstvu v korist.

Na predlog Čatarja se sklene sledeča resolucija: Sestanek naroča odboroma »Podpornega društva« in »Krajne skupine«, da vložita pri ravnateljstvu spomenico, ki zahteva:

1. Naj se izpremene določila glede na dopust porodnicam.

2. Vrede naj se razmere v kuhinji, ki naj se predvsem poveča.

3. Vredi in razširi naj se ordinacijska soba po načelih moderne higijene.

Navzoča državna poslanca se naprošata, da v tem smislu delujeta. Za tem govori drž. poslanec Jožef Gostinčar. Pravi, da je že zadnji čas, da nehajo naši somišljeniki polniti socialdemokratske shode in tam poslušati neumnosti raznih tajnikov itd. (Pritrjevanje.) Pobija laži socijev in dokaže, da socialna demokracija ni delavska, ampak politična stranka, ki jo vodijo ne delavci, ampak judi - kapitalisti. Sviri pred N. D. O., ki v teh hudih časih na ljubo par gospodom le cepi delavske moči. Konečno priporoča organizacijo in pripomni: »Če ne dela parlament, naj pa toliko bolj delujejo naše organizacije«.

Konečno se oglasi k besedi dež. odbornik dr. Pegan, ki govori o neumnostih zadnjega social - demokratskega shoda. Priporoča delavstvu, da spravi v tobačno tovarno 1500 izvodov »Naše Moči«. (Pritrjevanje.) Zadnji čas je, da se tudi za delavski tisk kaj napravi. Omeni tudi kakšen »rešpekt« imajo nekatere visoke glave pred »Našo Močjo«. Čim več pa bo naročnikov, tem večji bo ta »rešpekt« in uspehi pri stvarih, ki jih bo zahtevala, bo bolj gotov. Zato pa pokažimo, da je »Naša Moč« res naša moč in skrbimo, da bo v tovarni kmalu 1500 naročnikov.

Predno predsednik Čatar zaključuje sestanek še omeni, kako je potrebno, da zahaja delavstvo na naše shode, zlasti glede raznih resolucij in zahtev. Upa, da bodo v bodoče shodi, zlasti tobačnega delavstva vedno dobro obiskani in če je treba bo polna velika dvorana hotela »Uniona«.

Sestanek se ob pol osmi uri zaključil s klicem: »Živela agitacija! Na delo!«

Z lastnimi močmi.

Trboveljsko krščansko socialno delavstvo pozor!

V nedeljo na shod, ki se vrši ob treh popoldne pri g. Jagru. Poročata: Deželni poslanec dr. Zajc o starostnem zavarovanju z ozirom na delavstvo in M. Moškerc o zgodovini delavskega zavarovanja.

Delavski sestanek se je vršil v nedeljo dne 14. t. m. v Bistrici v Rožu na Koroškem. Razpravljale so se organizacijske zadeve. Čebulj z Jesenic je razlagal računski zaključek strokovnega društva. Gostinčar pa je govoril o socialnem zavarovanju.

Socialno demokratskega poslanca Lud. Austa je pozvalo praško deželno sodišče na odgovor, ker je dne 2. decembra pri nekem pogrebnem govoru, pod varstvom imunitete žalil verski čut in napravil hudodelstvo motenja vere, zaradi česar se mora sedaj zagovarjati. Socialni demokrati protestujejo proti tozadnemu postopanju sodišča v Pragi. — Res škoda, da veljajo zakoni tudi za rdečkarje!

Shod bolniških blagajn. Pod predsedstvom socialno demokratskega poslanca Beera se je vršil na Dunaju shod zastopnikov bolniških blagajn, na katerem so ugovarjali novemu zakonskemu načrtu glede uprave in bremen. Mi čisto dobro vemo da upravni načrt socialnega zavarovanja rdečkarjem ni všeč. Kje bodo pa dobili še zavode kjer bi na račun delavstva vzgajali in vzdrževali strankarske agitatorje, kakor se to godi sedaj. Nam se zdi, da imajo bolniške blagajne služiti bolnim delavcem in se morajo upravljati popolnoma nepristransko, kar ravno določa novi načrt zakona.

Iz Preske. Občni zbor delavskega društva smo imeli 31. januarja. Na občnem zboru je govoril gosp. Evgen Jarc, c. kr. profesor. Društvo je napredovalo v gnotnem oziru za nekaj kron. Ali je pa napredovalo v številu udov? Nekaj je vzrok, da ni napredovalo v številu udov, ker se ni akordno delo zboljšalo; ko se akordno delo zboljša, bo tudi število članov se pomnožilo. Novi udje še pristopajo. Vsled prahu tudi delo v tovarni ne gre naprej, kakor bi moralo. Odborniki so večinoma ostali stari.

Jeza rdečih petelinov. Socialnodemokratski listi se jeze nad »klerikalci«, da ne puste delavstvu se združiti. Ubogi tepčeki! Kaj menite, da mi res smatramo socialno-demokratsko stranko za delavsko. Tega sami ne verujete. Nikjer ne stoji, da mora biti delavstvo socialno-demokratsko. Delavstvo se lahko organizira kjer hoče in brani svoje interese. Kolikor se pri nas opazuje delo socialnih demokratov, snemo trditi, da ni za delavca slabše organizacije kot je socialno-demokratska, za katero se vleče posorovelost pristašev.

Jeseniška kršč. soc. delavska organizacija.

Sava. V nedeljo, 4. svečana je imelo I. delavsko konsumno društvo svoj II. občni zbor. Poročila načelnštva so se odobrila. Revizor Peic je poročal o združništvu; razprave so se živahno udeleževali člani. Pri slučajnostih je predlagal revizor, naj dobe nadzorniki nagrado. Nekaj jih je ugovarjalo. Večina se je izjavila za njo, ker če hočemo vestno nadzorstvo, mi moramo tudi poplačati trud. Nadzorstvo, če hoče vršiti v polni meri svoje dolžnosti, nosi veliko odgovornost, zato pa tudi zasluži nagrado, da bolj natančno in vestno nadzoruje članom v korist društveno delovanje. Društvo je lani napredovalo. Prometa je imelo 215.953 K 14 vin., čisti dobiček je znašal 7.386 K 23 vin., člani dobe 6 odstotkov dividende. Poviša se tudi rezervni sklad. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Jožef Tavčar, Frančišek Torkar in Frančišek Čebulj. Nasprotniki vedno upijejo in kriče, da ničesar ne store za jeseniško delavstvo krščanski socialci. Ali je ustanovil Kristan naše konsumno društvo? Ali je dal Kristan kak vinar, ko je delavstvo pred leti stavkalo pri nas? Ali so dali socialni demokratje kak vinar brezposelnemu delavstvu, ko je pogorela naša tvornica? Socialni demokratje so tisti hinavci in delavski sleparji, ki niso še ničesar storili za jeseniško delavstvo, razven da vedno stegujejo svoje dolge jezike, da lažejo, veliko kriče, da vpijejo in pa da pobirajo od svojih backov denar. Storili pa niso in dali tudi niso jeseniškemu delavstvu niti vinarja ne, ne ob štrajku in tudi ne, ko je pogorela savška tvornica. To-le povejte lažnjivim, hinavskim socialno-demokratskim delavskim sleparjem in lažnjivim kljukcem, kadar bodo zopet lajnali svojo lažljivo lajno. A ne samo to-le prečitati in morebiti reči, da je povedala »Naša Moč« resnico, to morate povedati rdečim hinavcem in lažnjivcem v obraz, da jim že enkrat zavežete njihove nesramne, hinavske, lažnjive, dolge jezike.

Sava. Minuli torek smo pokopali delavca Jožefa Novaka; bil je odbornik konsumnega društva ter član strokovnega društva. Imel je krasen pogreb. Blag mu spomin!

Sava. Marija Novak se zahvaljuje vsem, ki so se udeležili pogreba njenega moža v tako obilnem številu, osobito njegovim sodelavcem, članom in članicam konsumnega društva in strokovnega društva, predvsem pa »Strokovnemu društvu«, ki je izplačalo 50 kron pogrebne podpore.

Prometna zveza.

† Anton Beberič. Dne 3. februarja t. l. je umrl na Dunaju Anton Beberič, ki je ustanovil »Prometno zvezo«, kakor tudi list »Österreich-Ungarische Eisenbahner-Zeitung«. Rajnik je bil eden tistih neustrašenih mož, ki so umeli čas in se niso hoteli upogniti rdeči socialni demokraciji. Doma je bil iz Radgone v slovenskem Spodnjem Štajerju. Služboval je na Dunaju kot Werkmann na zahodnem kolodvoru (Westbahnhof). Leta 1899. je s peščico svojih prijateljev ustanovil železničarsko društvo, ki je imelo le protisocialno demokratski program. A že leta 1900 je postalo društvo odločno kršč. socialno. Takoj na to leta 1899. je pričel izdajati tudi nemški kršč. soc. železničarski list. Kot predsednik društva je bil izredno marljiv in neutrujen. Poleg svoje težavne službe je imel dan na dan shode, pa ne samo na Dunaju, ampak tudi drugod. Tudi v Ljubljani je imel tri shode. Pokojni pa je bil tudi večletni predsednik enega največjih dunajskih pevskih društev, t. j. kršč. soc. železničarsko pevsko društvo »Stephensohn«, kjer je prav požrtvovalno deloval v prid društva, da ga je povzdignil do stopinje, ki je ena najvišjih med dunajskimi pevskimi društvi. Ponosni smo lahko Slovenci nanj, da se je rodil na naši zemlji ustanovitelj danes že tako močne organizacije krščanskih železničarjev. Seveda so ga socialni demokratje zelo preganjali in zasramovali, ker jim je izpodnesel tla, na katerih so neovirano in samovoljno gospodarili. Njegov trud pa je bil tudi obilno poplačan s tem, ko je videl, da raste organizacija, ki jo je ustanovil, od dne do dne in da je ta organizacija storila že mnogo dobrega v korist železničarjev. Spomin na Beberiča pa naj živi v naših hvaležnih srcih. Naj počiva v miru!

Javni železničarski in delavski shod v Raddečah (Narodni dom) priredi »Prometna zveza« v nedeljo, dne 21. t. m., popoldne ob 2. uri. Govorita državna poslanca dr. Benkovič in dr. Krek (eventuelno državni poslanec Gostinčar). Če hočemo sociji hujše naleteti, kot zadnjič g. Čobal, naj pridejo motit shod; dostojni zborovalci pa so dobrodošli. Posebno je želeto, da se društveniki »Prometne zveze« shoda polnoštevilno udeležijo. Na shod pride tudi predsednik »Prometne zveze« Schwab z Dunaja.

Javni občni zbor »Prometne zveze« je preložen na 5. april 1909.

Za mesec februar je vplačati za sledeče slučaje smrti: 1. Franc Vanik, Sarajevo. — 2. Marija Ločniškar, Ljubljana. — 3. Julija Lassingleitner, Dunaj. — 4. Friderik Bratač, Bosanski Brod. — 5. Terezija Zele, Št. Peter na Kranjskem. — 6. Katarina Thalinger, Lambach. — 7. Marija Maihart, Dunaj. — 8. Anton Beberič, Dunaj. — 9. Rosina Lehner, Wels. — 10. Emanuel Seifert, Dunaj. — Plačati je torej meseca marca za februar za 10 smrtnih slučajev po 5 vinarjev, skupaj 50 vinarjev.

Kaj je prineslo jubilejno leto 1908. Čuvajem državne železnice? Trudu in delu krščansko-socialnih poslancev se je zahvaliti, da so prišli čuvaji državne železnice v III. kategorijo služabnikov. Več se ni dalo narediti in prav gotovo je, da je to za enkrat prav veliko. Da pa drevo previsoko ne zraste, ga vedno obrezujemo, in tako se godi tudi tistim starim čuvajem, ki služijo že 20 do 25 let. Ti stari čuvaji so imeli že preje 800 K plače in 100 K doklade, torej skupaj 900 K in sedaj imajo celo 1000 K. Mnogi izmed teh starih čuvajev ne bodo doživeli več prihodnjega avanzmá in mnogo jih bo prišlo preje v starostno provizijsko oskrbo, tako da imajo le mlajši upanje na najvišji plačilni razred. Zakaj pa vendar niso uvrščeni stari čuvaji v najvišji plačilni razred, kar bi bilo gotovo pravično in pošteno? Saj so se ti stari, v službi osiveli možje celo svoje življenje borili z revščino in potrebo. Življenje je od dne do dne dražje, služba mesto lažja, od dne do dne naporejša; promet od dne do dne večji, ali službeni čas in čas počitka sta ostala pri starem. Obžalovanja vredno in naravnost krivično je, da so čuvaji izključeni od nočnih doklad. Ali je nočna služba čuvaiev morda tako lahka, ali ne čuva čuvaj po noči, ali pa je morda čuvajsko osebje sestavljeno iz takih subjektov, da se mu ne sme zaupati nočnih doklad? Kolikor je znano, so bili čuvaji po večini vojaki in nekateri celo v vojski in so torej zvesti služabniki. Ali pa morda zato ne pristojajo čuvajem nočna doklada, ker sioni varnost prometa na njihovih ramah in ker ima vsak čuvaj vsako noč bodisi v lepem ali grdem vremenu dvakrat prehoditi progo štirih kilometrov, da varuje vlake pred nevarnostjo. Zato kličemo poslancem: Pomagajte nam, da se bo z nami pošteno postopalo in se nam bode dalo, česar so tudi drugi deležni.

Iz rdečega cvetličnjaka.

Svoboda v bodoči »socialni državi« se zrcali iz sledečega slučaja, ki ga priobčajo »Leipz. N. Nachrichten«: »Ker bermburški »sodrug« ne morejo in nočejo opuščati obiskovanja meščanskih pivnic (na brže jih v socialno-demokratskih gostilnah v znamenju »dobre stvari« preveč »pumpajo«), zato se je izdal od karteliranih strokovnih društev letak, ki obsega med drugim sledeče: »Sodrugom se prepoveduje (o sveta svoboda, zjokaj se nad rdečimi bratci) obiskovanje meščanskih pivnic... itd. Istočasno se postavi o pazniki (otroci ubogati), ki bodo pregledovali meščanske prostore in naznanili vodstvu vse tovariše, ki se tam zalotijo... Živelo denuncijanstvo! Živela »svoboda«! Rdeči bratci ali Vas ni sram? Res lepo se že sedaj kaže rdeča svoboda v Vaši prismojeni državi s prismojeno rdečo vlado. Nam se že kar sline cedijo.

Somišljeniki in somišljenice, razširjajte »Našo moč«.

Dobroznana deželna lekarna
pri
„Mariji pomagaj“
Ljubljana, Resljeva cesta št. 1
poleg jubilejnega mostu
Mr. Ph. Milan Leusteka
priporoča:

Antiseptična Melousine-ustna in zobna voda	—50
Tannochinin-tinktura za lase	—50
Železnato China-vino, velika steklenica	1-20
Želodec krepčujoče vino, velika steklenica	—80
Planinski zeliščni sok, steklenica	—50
Odvajalne kroglice, škatljica	—21
Želodčna esenca, steklenica	—10
Melousine-mazilo in milo za lica	—35

A. Lukič Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice
Ljubljana
Pred škofijo 19

A. Žibert
priporoča
svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

SL. OBČINSTVO SE V LJUDNO PRIPOROČA
SPECERIJSKA TRGOVINA
IVANA TONICH
TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Bolni na želodcu
iščejo in najdejo tlaščo in zdravje z vživanjem pravih Bradyjevih železodnih kapljic. Ker se po kratkem uporabljanju tega staroznanega sredstva odstranjajo vse slabosti in neprije ne posledice kakor vrtoiglavost, slabost, glavobol, slaba prebavilja, zaprtost in po tej povzročena utrujenost in onemoglost. Ker se pogosto prodajo poručenja, zahtevajte vedno le pristne Bradyjeve železodne kapljice, ki imajo na zunanjem ovitku in navedilu razen Marijine podobe s cerkvijo kot varstveno znanko tudi podpis Najvatnejsi pred ponarejanjem ste, če naročite naravno pri izdelovalcu O. Bradyju, lekarna, Dunaj 1. Fleischmarkt 1/462, kjer stane 6 steklenic K 5.— ali 3 dvojne steklenice K 4-50 franko in popolno brez vsakih stroškov. 2745 6-1a

„Naša moč“
izhaja vsak petek.
Cena na eto 3 krone.
Cene inseratom so:
za male 6stopne oglase: 6 vrstic 70 v.,
12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo:
1 krat 9 v. petit vrsta, 2 krat 7 v. petit
vrsta, 3 krat 5 v. petit vrsta.
Uredništvo in upravništvo
„Naše moči“
Kopitarjeve ulice šte. 2.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga konfekcije za gospode in dečke kakor tudi vedno zadnje novosti za dame in deklince. — — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.

Solidno blago.

Zmerne cene

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:

rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg šte. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža, lepo tiskano deset zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje

lastna glavica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 ure zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil, kakor povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani: Kaiserin Auguste Viktoria nosi 25 000 ton Amerika " 24 000 " President Lincoln " 20.000 " President Grant " 20.000 "

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od avstrijske meje Eger, naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v konfekciji za dame.

Ustanovljeno leta 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani pri g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2 pri g. Jos. Černe. Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur, veržic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro. Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo izredno veliko zalogo furnitur. — — Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih. Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramofone in igre.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštna in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik. Kanonik A. Sušnik l. r., podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

priporoča izvrstno marčno pivo v sodčih in steklenicah.

Najstarejša svečarska trvdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče za cerkev, pogrebe in procesije.

voščene zvitke, izborni mēd-pitanec koji se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postreči.

Ljubljana, Prešernove (Stonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča.

Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina: Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka:

Martinova cesta 24

Velika zaloga specerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov. Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom. Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.